

Daniel Kap !hōab di llgū-#nâsa lgâi-sâ!nâsa phèse lûib न्बा Forty-Three

Kufunua Ishara ya Chukizo la Uharibifu katika Unabii wa Kibiblia

Jeff Pippenger

2024-01-07

Paul'un, 538 yılında papalığın iktidara yükselmesini engelleyen güç olarak putperest Roma'yı teşhis etmesi, Daniel kitabındaki "sürekli"nin putperestliği temsil ettiğini yerleştiren tanıklık hâline geldiğini William Miller'ın fark ettiği delil oldu. William Miller'ın çerçevesi, papalizmi izleyen putperestliğin yıkıma uğraticı iki gücü üzerine kuruluydu. Bu çerçeveyi destekleyen Miller'ın en önemli keşfi, Pavlus'un 2. Selanikliler ikinci bölümdeki tanıklığıydı; orada Pavlus, "günah adamı"nın Tanrı'nın tapınağına yerleştirilmesi ve kendisinin Tanrı olduğunu göstermesi için, putperest Roma'nın meydana getirdiği papalık üzerindeki engelin ortadan kaldırılacağını belirtir.

Mu kitabu kya Danieri, akamanyiso ka "buli lunaku" akaakiikirira obupagaani bulijjo kagobererwa akamanyiso ak'Obwapapa, oba nga kaakiikirirwa ng'ekyokwonona eky'obuzikiriza oba ng'emizizo egy'obuzikiriza. Naye mu kulabula kwa Kristo eri Abakristaayo ku bikwata ku kuzingiza n'okuzikirizibwa kwa Yerusalemi ebyaliwo mu myaka esatu n'ekitundu okuva mu 66 okutuuka mu 70 AD, Kristo yayogera ku "emizizo egy'obuzikiriza, eyayogerwako nnabbi Danieri" ng'akabonero eri Abakristaayo abaali mu Yerusalemi okudduka amangu ago. Ebyafaayo biraga nti akabonero ako tekali kaakiikirira Rooma ey'Obwapapa, wabula Rooma ey'obupagaani. Akabonero ako kaali kateekwa okutegeerwa abeesigwa, bwe baali okwewala okuzingizibwa n'okuzikirizibwa. "Emizizo egy'obuzikiriza, eyayogerwako nnabbi Danieri," kabonero ka Rooma ey'obupagaani, oba ka Rooma ey'Obwapapa?

Nankuta, enu myamona ichinyeshi ichya bupundu, ichasambilwe na Daniela kasesema, chiminine pa ncende nsalile, (uwabelenga, aumvwishe:) apo abali mu Yudeya babutukile ku ntunda: uwali pa nzu yakwe aleke ukwikila panshi ukusenda icintu nangu cimo mu nzu yakwe: so no wali mwinsende aleke ukubwelela ku nyuma ukusenda ifyakufwala fyakwe. Lelo ilanda kuli abo abali ne fumo, na kuli abo abamwisa mu nshiku shilya! Nomba ipusheni ukuti ukubutuka kwenu kuleke ukuba mu mpela ya butanda, nangu pa bushiku bwa Sabata: pantu elo kukaba ukucushiwa ukukulu, ukwa musango uushatalile ukubako ukufuma ku kutendeka kwa calo ukufika nomba iyo, ee, nangu ukwakubako nakabili. Kabili nga nshiku shilya tashafwishe, takwali no mubili umo uwakupusuka: lelo pa mulandu wa basalwa, inshiku shilya shikafwishiwa. Mateo 24:15–22.

සිසිටර් වයිට්, ක්‍රි.ව. 66 සිට 70 දක්වා යුදෙසලම විනාශ වූ ඉතිහාසය තුළ මෙම අනතුරු ඇඟවීම කසෙමේ ඉටු වූයේදැයි සඳහන් කරමින්, රෝම හමුදාවේ කොඩිය, එනම් ඔවුන්ගේ ධජය, නවමත් යුදෙසලමේ සිටි ක්‍රිස්තියානීන්ට පලා යා යුතු බව දැනුම් දුන් ලකුණ වූ බව හඳුන්වා දෙයි. එසේ නම්, “අනාගතවක්තෘ දානයලේ වීසින් කියනු ලැබූ පාළු කිරීමේ පිළිකුල” යනු ජාතික රෝමයද, නැතහොත් මිලර් නම වියුහය ගොඩනැගූ පරිදි පාපීය රෝමයද?

William Miller a-nyewake cha Rome itsi miandi ibiri ishiishano—iya kipagani, hanyuma iya kipapa—ariko yahatirijwe n'amateka yabayemo gufata ubwo bwami bwombi nk'ubwami bumwe. Kandi rwose ni ubwami bumwe, ariko kandi bugereranya ubwami bubiri bukurikirana. Kubera amateka y'ubuhanuzi yo mu 1798, Miller yagombaga kuvuga kuri Rome cyane cyane nk'ubwami bumwe. Mu 1798, Miller yizeraga ko Ukuza kwa Kabiri kwa Kristo kwari kukiri hafi y'imyaka makumyabiri n'itanu imbere. Yari azi neza rwose ko Rome ya kipapa yari yarahawe igikomere cyica mu 1798. Kuri Miller, nta bundi bwami bwo ku isi bwagombaga gukurikira Rome ya kipapa, kuko Kristo yari hafi kugaruka.

لایانادی مموودیشی مپ هک تشیگئیت وهی، ووب ادئوول رهلی م ی متخیرات یفمت
ادئپ یت هی اش لایانادی م ه هی وهی هکنوچ، تاکدد ی وهی ینیشن اش راوچ یت هی ارهنئون

Na ufalme wa nne utakuwa na nguvu kama chuma; kwa kuwa chuma huvunja vipande-vipande na kushinda vitu vyote; na kama chuma kivunjavyo vitu hivi vyote, ndivyo utakavyovunja vipande-vipande na kuponda. Na kwa kuwa ulizona hizo nyayo na vidole vyake, sehemu ya udongo wa mfanyanzi na sehemu ya chuma, ufalme huo utagawanyika; lakini ndani yake kutakuwa na sehemu ya nguvu ya chuma, kwa kuwa uliona chuma kimechanganyika na udongo wa matope. Danieli 2:40, 41.

Miller alitambua kwamba kulikuwapo falme nne tu, na ufalme wa nne na wa mwisho ulikuwa Roma, ambayo alijua kutokana na historia kuwa ilikuwa Roma ya kipagani ikifuatiwa na Roma ya kipapa. Kwa Miller, ufalme wa nne, kwa kupatana na neno la Danieli, ulikuwa “umegawanyika,” lakini kwake mgawanyiko huo uliwakilisha tu tofauti kati ya vipengele halisi na vya kiroho vya ufalme wa Roma. Alikuwa sahihi, lakini uelewa wake ulikuwa na mipaka.

மில்லர், புறஜாதிய ரோமம் பாப்பரசர் ரோமம் எனம் பிரிவு, பவுல் தளெவாகக் கறிப்பதற்கென்ற எழுப்பப்பட்ட பிரிவின் அடிப்படையிலே அமைந்தது என்பதை உணரவில்லை. சிலுவையின் காலப்பகுதியில், சொற்பொருளானது ஆவிக்கூரியதிற்குள் மாற்றமடைய வேண்டியது எனப் பவுல் (யோவான் ஸ்நானகரனும் தூ) கறிப்பிட்டார். அந்தப் புரிதல் இன்றியமையாததாக இல்லாத காரணத்தால், ரோம் என்பது அடிப்படையில் இரகட்டங்களை உடைய ஒரு ராஜ்யம் என மில்லர் ஏற்க வேண்டியதாயிற்று. நிச்சயமாக, அதில் அவர் சரியானவராயிருந்தார் (ஆனால் வரம்புள்ள வகையில்). ஆவிக்கூரிய ரோம், சொற்பொருளான பாபிலோனால் அடையாளப்படுத்தப்பட்டது என்பதை அவர் காண மடியவில்லை; ஏனெனில் ஆவிக்கூரிய ரோம் (பாப்பரசாட்சி) ஆவிக்கூரிய பாபிலோனும் ஆகும்.

Kabuloni halisi, ikiwa ni wa kwanza kati ya falme nne katika Danieli mbili, ungekuwa mfano wa ufalme wa nne, kwa maana wa kwanza humwakilisha daima wa mwisho. Rumi ya kipagani ilikuwa imewakilishwa kwa mfano na Babeli, lakini Rumi ya kipagani na Babeli zote mbili zilikuwa mifano ya Rumi ya kiroho (upapa). Kwa hiyo upapa ulikuwa ufalme wa tano, nao uliwakilishwa na Babeli. Hii ndiyo sababu ya msingi inayomfanya Dada White kulinganisha utumwa wa Israeli halisi katika Babeli kwa miaka sabini na utumwa wa Israeli wa kiroho katika

Babeli ya kiroho kwa miaka elfu moja mia mbili na sitini.

“Kanisa la Mungu duniani lilikuwa kwa hakika katika utumwa katika kipindi hiki kirefu cha mateso yasiyokoma, kama vile wana wa Israeli walivyokuwa mateka katika Babeli wakati wa kipindi cha uhamisho.” Prophets and Kings, 714.

Noola akyo, Miller kaghalina nakuvaila makwata-kavala evihevo vya unabii vinoviwika kwa umakinifu Roma ya kipagani, na Roma ya kipapa. Tuhokola mifano ya jambo hili tunapoendelea, lakini kama tukielewa kwamba Miller aliiona Roma ya kipagani na ya kipapa kuwa ufalme mmoja, twaweza kuelewa kwa nini Miller asingekuwa na shida kwa Yesu kurejelea “chukizo la uharibifu, lililonenwa na nabii Danieli,” kama utimilifu wa Roma ya kipagani, huku bado akielewa usemi wa “chukizo la uharibifu,” katika kitabu cha Danieli kuwa ishara ya Roma ya kipapa. Miller hakuweza kuona zile nguvu tatu za kuharibu, na kwa sababu hii mfumo wake wa unabii ulikuwa na mipaka, ijapokuwa ulikuwa sahihi.

Mu ni mu ya kulukidila kuswaswana kwa kuakuka kua mu masolo kwa 66 AD, pantu Loma ya bapagani yatalikile bitema byayo mu bipalu bia busantu bia ntempelo, mu kuakukila kwa bulembi bwa buprofete bwa Kristo? “Bubibi bua bupanga bukese, buakambwa kudi Daniele muprofete,” mbumanyinu bwa Loma ya bapagani anyi bwa Loma ya bupapa? Mpendu wa ku dilemma edi mmupete wa pashishe, padiyu ukamona bukole busatu bua kupangisha bukese, pamue ne bubidi to. Tudi ne bua kubanga ne mbandu ya Muanetu wa nkashi White pa kuakuka kua bulembi bwa buprofete bwa Kristo pa dibutuka dia Yelusaleme.

“Mu kusulubisa kwa Kristo n’Abayudaaya mwari harimu okwonesibwa kwa Yerusalemu. Omusaayi ogasesekire i Kalivali ni gwari oburemere obwabasiisize omu kuzikirira okw’ensi egi n’okw’ensi eriza. Nikwo kiriba ku izooba erya nyuma erikuru, obu omusango guligwa aha abo abangaine embabazi za Ruhanga. Kristo, orwazi rwabo rw’okugwisibwa, obwo niho alibabonekera nk’orushozi orw’okuhora empinduuza. Ekitiinisya ky’amaisho ge, ekiri oburamu eri abahikiriire, kiriba eri ababi nk’omuriro ogucwamu. Ahabw’okugana rukundo, n’okugaya embabazi, omusiisi alizikirira.”

“Kwa mifano mingi na maonyo ya kurudiwa-rudiwa, Yesu alionyesha matokeo ambayo yangewapata Wayahudi kwa kumkataa Mwana wa Mungu. Kwa maneno haya alikuwa akiwaelekeza wote katika kila kizazi wanaokataa kumpokea kuwa Mkombozi wao. Kila onyo ni kwa ajili yao. Hekalu lililonajisiwa, mwana asiye mtiifu, wakulima wa uongo, wajenzi wenye dhara, vina ulinganifu wake katika uzoefu wa kila mwenye dhambi. Asipotubu, hukumu ambayo vitu hivyo vilikuwa kivuli chake itakuwa yake.” The Desire of Ages, 600.

Paulo alipotambulisha mpito kutoka katika hali halisi kwenda katika hali ya kiroho, anaonyesha kwamba ulitokea katika kipindi cha msalaba, na yapasa kutambuliwa kwamba kuharibiwa kwa Yerusalemu kunahusishwa moja kwa moja na msalaba. Uharibifu wa Yerusalemu halisi, ambao mara ya kwanza ulitimizwa na Babeli halisi, ulitimizwa kwa mara ya mwisho na Rumi halisi, kwa maana Yesu daima huwakilisha mwisho pamoja na mwanzo. Kukanyagwa chini kwa patakatifu na jeshi, kulikokuwa kumeanza kwa nguvu ya kipagani ya Babeli, kulifikia mwisho wake kwa nguvu ya kipagani ya Rumi.

დასაბიჯება სულიერი იერუსალიმისა განხორციელდა პაპის რომის მიერ, და ეს ორივე პერიოდი დასაბიჯებისა (პირდაპირი და სულიერი) წინასახვს ღვთის ერის დასაბიჯებას მესამე გამაპარტახებელი ძალის მიერ, რომელსაც რომის თვალსაზრისით თანამედროვე რომი ეწოდება.

Kuna mamlaka tatu za uharibifu, ambazo kila moja huwatesa watu wa Mungu. Joka wa upagani, akafuatwa na mnyama wa baharini wa Ukatoliki, naye akafuatwa na mnyama wa nchi wa Marekani (nabii wa uongo). Upagani uliwakilishwa na mamlaka mbalimbali za kipagani zilizolikanyaga Israeli halisi. Kisha upapa uliikanyaga Israeli ya kiroho kwa miaka elfu moja mia mbili na sitini kuanzia 538 hadi 1798. Muungano wa pande tatu wa joka, mnyama, na nabii wa uongo ni Roma ya kisasa, nayo pia huwakanyaga watu wa Mungu wakati wa “saa” ya msukosuko wa sheria ya Jumapili. Mamlaka hizo tatu za uharibifu za joka, mnyama, na nabii wa uongo pia huwakilishwa kama Roma ya kipagani, Roma ya kipapa, na Roma ya kisasa.

Kūringana na Ufunuo kūmi na mūgwanja, ūhetheni nī ūthamaki wa athamaki a mbere ana; mūthamaki wa gatano nī Upapa, na athamaki a gatandatū, mūgwanja, na mūnana nī ūrīa wa ngwataniro ya nginya itatū ya Rumi ya kīrīrī.

Kandi mīthamaki mūgwanja marīho: atano nīmagūire, na ūmwe nīarīho, na ūngī ndarooka; na rīrī aakūūka, no nginya atūūre ihinda inini. Nake nyamū īrīa yarīho, na ndīho, nī yo ya kanana, na nī ya acio mūgwanja, nayo igathiī kūrī ūhoni. Kūguūrūrio 17:10, 11.

Kulingana na Danieli sura ya pili, upagani ni falme zote nne kuanzia Babeli halisi hadi Roma halisi. Babeli ya kiroho ni upapa (kichwa cha dhahabu), na muungano wa sehemu tatu wa joka, mnyama, na nabii wa uongo (Roma ya kisasa), unawakilishwa na muungano wa sehemu tatu wa Umedi-Uajemi wa kiroho, Ugiriki wa kiroho, na Roma ya kiroho (ambaye jeraha lake la mauti limeponywa).

Yesu aliporejelea “chukizo la uharibifu, lililonenwa na nabii Danieli,” alikuwa akitambulisha “ishara” maalumu ambayo Wakristo wanapaswa kuitambua katika kila moja ya Roma tatu. Roma ya kipagani, Roma ya upapa, na Roma ya kisasa zote huwatesa watu wa Mungu. Mateso hayo yanawakilishwa kinabii kama kukanyagwa kwa patakatifu na jeshi. Yesu alitoa onyo la kukaribia kwa mateso hayo kwa kila moja ya vipindi vitatu vya mateso. Wakati “ishara” ya mamlaka ya Roma iliwekwa ndani ya patakatifu, wakati wa kuikimbia Yerusalemu ulikuwa umewadia. Yesu hakuwa akitumia usemi wa Danieli wa “chukizo la uharibifu” kama ishara ya mamlaka ya kidunia, bali kama ishara ya ishara ambayo Wakristo walihitaji kuitambua.

Yesu akatangaza kwa wanafunzi waliokuwa wakimsikiliza hukumu zilizokuwa zije juu ya Israeli iliyoasi, na hasa kisasi cha adhabu ambacho kingewajilia kwa sababu ya kumkataa kwao na kumsulibisha Masihi. Ishara zisizoweza kukosewa zingetangulia kilele hicho cha kutisha. Saa ile ya kuogofya ingekuja ghafula na upesi. Naye Mwokozi akawaonya wafuasi Wake: “Basi hapo mtakapoliona chukizo la uharibifu, lililonenwa na nabii Danieli, limesimama katika patakatifu, (asomaye na afahamu:) ndipo walio katika Uyahudi na wakimbilie milimani.” Mathayo 24:15, 16; Luka 21:20, 21. Bendera za Warumi za ibada ya sanamu zilipowekwa katika nchi takatifu, iliyonyooka kwa stadia kadhaa nje ya kuta za mji,

ndipo wafuasi wa Kristo walipaswa kupata usalama kwa kukimbia. Ishara ya onyo ilipoonekana, wale ambao wangeponea iliwapasa wasikawie hata kidogo. Katika nchi yote ya Uyahudi, na vilevile katika Yerusalemu yenyewe, ishara ya kukimbia ilipaswa kutiiwa mara hiyo. Yeye ambaye angekuta yuko juu ya dari ya nyumba asishuke kuingia nyumbani mwake, hata kuokoa hazina zake zenye thamani kuu. Wale waliokuwa wakifanya kazi mashambani au mashamba ya mizabibu wasichukue muda wa kurudi kwa ajili ya vazi la nje waliloliweka kando walipokuwa wakitaabika katika joto la mchana. Haikuwapasa kusita hata kwa kitambo, wasije wakahusishwa katika maangamizi ya jumla.” Pambano Kuu, 25.

Mufungu imwĩne uyu, Kalumbu White alumbulula “icisemwa ca bupongoshi,” nge “cilangililo icitafwatikika,” ico cileimininako ku “fitanda fya buputule ifya baRoma,” ifyo bashimika “mu mpanga iyasembelwa” iya tempile. Yesu tashimikile “icisemwa ca bupongoshi” ukulanga amaka yonsenene aya Roma ya buhedeni nangu iya buPapa, lelo nga “cilangililo.” Ilyo “icilangililo” caimikwa mu mpanga iyasembelwa iya tempile, Abena Kristu bali no kutiza ukufuma mu Yerusalemu “epoo tabengilwe mu konaika kwa bonse.” Kalumbu White aleya pantanshi nakabili pa mpela ya uyu wine mufungu no kulumbulula ukuti ubusesemo bwa kwa Kristu ubwalingile konaika bwali na mafikilishyo ayengi.

“Mutapulushi wa Mupusukilo pa buprofita bwakwe pa kulongoloka kwa misango pa Yerusalemu buli no kulondekamo ukupwishishamo na kumbi, apo ako kabungkulo aka kutinya kakali fye icilangililo icafoka. Mu mpela ya muzinda uwasalwa, twingamona ulubembu lwa calo ico cacilile uluse lwa kwa Lesa no kunyanta pa mafunde yakwe. Ifikala ifya bupupu bwa muntu ifyo isonde lyamona mu myaka yaliko iitali iya bubifi fyali ifyafita. Umutima ulalwala, ne mano yalafowela pa kutontonkanya pali ifyo. Ifyakutinya fyali ifyaba ukufuma mu kukana amaka ya mu Mulu. Lelo mu mambwe ya vya kusogolo kulapelwa icikope icafita ukucila. Ifyalembwa ifya kale,—umulongo uutali wa fitumpa, ifiita, ne fyakupilibulwa kwa mafulumende, ‘inkondo ya mwaume wa nkondo ... ne cilili icakuvulungana, ne fya kufwala ifyafulunganishiwa mu mulopa’ (Esaya 9:5),—ifyo fyonsenifye ni nshi, nga twafananisha ne fyakutinya fya lya bushiku ilyo Umupashi wa kwa Lesa uwakukanya akafumishiwa limbi ku babi, ukwabula kabili ukubakanika ukupeputuka kwa mapange ya buntu no bukali bwa kwa Satana! Isonde e lyo likamona, nga filya talyamona nakalya kale, ifyaba mu bufumu bwa kwa Satana.”

“Lê belê di wê rojê de, wekî di dema hilweşîna Orşelîmê de, gelê Xwedê dê rizgar bibe, her yekê ku navê wî di nav zindîyan de hatibe nivîsîn. Îşâ 4:3. Mesîh ragihandî ye ku Ew dê cara duyem were da ku kesên xwe yên dilsoz li cem xwe kom bike: ‘Hingê hemû eşîrên erdê dê şîn bibin, û ew ê Kurê Mirovî bibînin ku di ewrên ezmên de bi hêz û bi rûmeteke mezin tê. Ê Ew ê milyaketên xwe bi dengekî bilind ê sûrê bişîne, û ew ê bijartiyên Wî ji çar ba yên cîhanê, ji serê ezmênê heta serê yê din, li hev kom bikin.’ Metta 24:30, 31. Hingê yên ku mizgîniyê qebûl nakin dê bi rihê devê Wî were tune kirin û bi ronahiya hatina Wî were winda kirin. 2 Selanîkî 2:8. Wekî Îsrâêla kevn, xerabkar xwe bi xwe tune dikin; ew bi neheqîya xwe dikevin. Bi jiyanêke gunehkar, wan xwe ew qas ji ahenga bi Xwedê re derxistine, û xweza wan ew qas bi xerabiyê hatine binxistin, ku eşkere kirina rûmeta Wî ji bo wan dibe agirê şewitandinê.”

Kitabu cha Danieli kinaanza kwa Babeli kuushinda na kuuangamiza Yerusalemu, na kinaishia kwa kuangamizwa kwa Babeli na ushindi wa Yerusalemu. Katika kila moja ya vita hivyo vitatu, kulitolewa ishara kwa Wakristo iliyowaarifu wakimbie vita vilivyokuwa vinakuja. Katika BK 66, ilikuwa wakati majeshi ya Roma ya kipagani yalipoweka viwango vyao (bendera zao za vita) katika ardhi takatifu ya patakatifu. Katika mwaka 538, ilikuwa wakati “mtu wa dhambi”

alipofunuliwa, akiwa ameketi katika hekalu la Mungu (kanisa la Kikristo), akijionyesha mwenyewe kwamba yeye ni Mungu, alipoweka sheria ya Jumapili katika Baraza la Orleans katika mwaka huo. Utekelezaji wa ibada ya Jumapili ndicho upapa hutambulisha kuwa ni uthibitisho wa mamlaka yao juu ya ulimwengu wa Kikristo, kwa maana wanahoji (kwa usahihi) kwamba hakuna uthibitisho wowote wa ibada ya Jumapili katika Neno la Mungu, na ukweli kwamba wao ndio walioanzisha Jumapili kuwa siku ya ibada katika Ukristo ni uthibitisho kwamba mamlaka ya mapokeo na desturi zao za kipagani yako juu ya Biblia.

Mu mwaka wa 538, Abakristo bari bakwiye kwitandukanya n'itorero ry'Abaroma, atari gusa kubera ko ritari itorero rya gikristo by'ukuri, ahubwo kandi kubera ko ikimenyetso cy'ububasha bwa papa cyari cyarashyizwe ahantu hera h'itorero ry'Imana. Mushiki wa White agaragaza uburyo bwo kwitandukanya bwaranze ayo mateka, bwatangije igihe itorero ry'Imana ryahungiye mu butayu imyaka igihumbi na magana abiri na mirongo itandatu.

“Basi hakuna umoja kati ya Mkuu wa nuru na mkuu wa giza, wala hakuwezi kuwapo umoja kati ya wafuasi wao. Wakristo walipokubali kuungana na wale waliokuwa wameongoka nusu tu kutoka katika upagani, waliingia katika njia iliyowaongoza mbali zaidi na zaidi na kweli. Shetani alishangilia kwa kuwa alikuwa amefaulu kuwadanganya idadi kubwa namna hiyo ya wafuasi wa Kristo. Ndipo akaelekeza nguvu zake kwa ukamilifu zaidi juu yao, akawavuvia kuwatesa wale waliobaki waaminifu kwa Mungu. Hakuna walioelewa vema jinsi ya kuipinga imani ya kweli ya Kikristo kama wale waliokuwa wamewahi kuwa watetezi wake; nao hao Wakristo waasi, wakiungana na wenzao wa nusu-upagani, wakaelekeza vita yao dhidi ya sifa za msingi kabisa za mafundisho ya Kristo.

“Kwa wale waliotaka kuwa waaminifu, ilihitaji mapambano makali ya kukata tamaa ili wasimame imara dhidi ya udanganyifu na machukizo yaliyofichwa chini ya mavazi ya ukuhani na kuingizwa ndani ya kanisa. Biblia haikukubaliwa kuwa kipimo cha imani. Fundisho la uhuru wa dini liliitwa uzushi, na wale waliolishikilia walichukiwa na kutengwa.

“Baada ya mapambano marefu na makali, waaminifu wale wachache waliamua kuvunja kila muungano na kanisa lililoasi ikiwa bado lingekataa kujinasua na uongo na ibada ya sanamu. Waliona kwamba kujitenga kulikuwa hitaji la lazima kabisa ili wapate kulitii neno la Mungu. Hawakuthubutu kuvumilia makosa yenye kuleta mauti kwa roho zao wenyewe, wala kuweka mfano ambao ungehatarisha imani ya watoto wao na ya watoto wa watoto wao. Ili kupata amani na umoja walikuwa tayari kufanya jawabu lolote linalopata na uaminifu kwa Mungu; lakini walihisi kwamba hata amani ingenunuliwa kwa gharama kubwa mno ikiwa kwa kutoa kafara kanuni. Ikiwa umoja ungeweza kupatikana kwa njia ya kuafikiana na kweli na haki pekee, basi na kuwe na tofauti, na hata vita.” The Great Controversy, 45.

Bitekerezo ibi tuzabikomeza mu nyandiko ikurikira.

“Bulaa eeka uta mbee yetu. Pazia li karibu kuinuliwa. Sisi tulioko katika nafasi hii ya utukufu na wajibu mzito, tunafanya nini, tunawaza nini, hata tushikamane na upendo wetu wa ubinafsi wa kupenda raha, huku roho zikiangamia pande zote kutuzunguka? Je, mioyo yetu imekuwa migumu kabisa? Je, hatuwezi kuhisi wala kuelewa kwamba tunayo kazi ya kufanya kwa ajili ya wokovu wa wengine? Ndugu, je, ninyi ni wa jamii ile ambayo, ikiwa na macho, haioni, na

ikiwa na masikio, haisikii? Je, ni bure kwamba Mungu amewapa ujuzi wa mapenzi Yake? Je, ni bure kwamba amewatuma maonyo baada ya maonyo? Je, mnayaamini matamko ya kweli ya milele kuhusu yale yatakayokuja juu ya dunia, je, mnaamini kwamba hukumu za Mungu zimetanda juu ya watu, nanyi bado mwaweza kuketi kwa kustarehe, wavivu, wasiojali, wapendao anasa?”

“Wakati huu si wakati wa watu wa Mungu kuuweka moyo wao katika ulimwengu au kujiwekea hazina duniani. Wakati hauko mbali, ambapo, kama wanafunzi wa kwanza, tutalazimishwa kutafuta mahali pa kujificha katika sehemu zilizo ukiwa na za upweke. Kama vile kuzingirwa kwa Yerusalemu na majeshi ya Warumi kulivyokuwa ishara ya kukimbia kwa Wakristo wa Uyahudi, ndivyo kutwaa mamlaka kwa taifa letu katika amri ya kuilazimisha sabato ya upapa kutakavyokuwa onyo kwetu. Hapo ndipo utakapokuwa wakati wa kuyaacha miji mikubwa, katika maandalizi ya kuyaacha miji midogo kwa ajili ya makao ya faragha katika mahali pa siri miongoni mwa milima. Na sasa, badala ya kutafuta makao ya gharama kubwa hapa, yapasa tujiandae kuhamia nchi iliyo bora zaidi, yaani, ya mbinguni. Badala ya kutumia mali zetu kwa kujiridhisha nafsi, yatupasa kujifunza kuweka matumizi katika mipaka ya uchumi. Kila talanta aliyokopesha Mungu yapasa itumike kwa utukufu Wake katika kutoa onyo kwa ulimwengu. Mungu ana kazi kwa washiriki Wake kufanya katika miji. Misheni zetu zapasa kudumishwa; misheni mpya zapasa kufunguliwa. Ili kuendeleza kazi hii kwa mafanikio kutahitaji matumizi makubwa si haba. Nyumba za ibada zinahitajika, ambamo watu waweza kualikwa kusikia kweli za wakati huu. Kwa kusudi hili hasa, Mungu ameweka mtaji mikononi mwa mawakili Wake. Mali yako isifungiwe katika shughuli za kidunia, hata kazi hii ikazuiliwa. Toa mali yako mahali unapoweza kuitumia kwa faida ya kazi ya Mungu. Tuma hazina zako mbele yako mbinguni.” Testimonies, juzuu la 5, 464.